ELEGIILE DE LA BAD HOFGASTEIN

Eugen Dorcescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DORCESCU, EUGEN
Elegiile de la Bad Hofgastein / Eugen Dorcescu.
– Timișoara: Mirton, 2010
ISBN 978-973-52-0966-7

821.135.1-1

ELEGIILE DE LA BAD HOFGASTEIN

Eugen Dorcescu

EDITURA MIRTON
Timişoara, 2010

Coperta I:
Gasteiner Ache. Fotografie: O. B.

Coperta a IV-a:
Eugen Dorcescu, în Bad Hofgastein, septembrie 2010.

Eugen Dorcescu mulțumește Editurii Mirton pentru generozitatea și căldura cu care a sprijinit apariția acestei cărți.

P r o l o g
(Absența)

Absența e-o prezență negativă,
E-un gol, o aşteptare, o latență.
E moarte şi viață, deopotrivă –
Chiar Domnul, pentru simțuri, e-o absență.
De neatins fiind, şi nevăzută,
Asociind realități contrare,
Absența naşte jale şi frustrare
Şi-un gând de neputință absolută.
Ne-existând, nu poate să se-ascundă.
Ne-existând, nu-şi neagă evidența.
Egale-i sunt teroarea şi clemența...
Absența e-o prezență mult mai cruntă,
Mai greu de îndurat decât prezența.

1
(**O, maică...**)

Nu te pot risipi, nu te pot aduna.
Eşti mult prea departe.
Ştiu cât de frică
ți-a fost.
Viața întreagă
nu te-ai gândit la nimic altceva :
Numai la moarte.
Unde sunt toate cele ce-au
fost, unde sunt toate cele
ce sunt?
Unde-au binevoit să te ducă,
unde-au binevoit să te-ascunză ?
Nici un răspuns.
Nici tăceri, nici cuvânt.
Vântul adună de pe
mormânt
frunză cu frunză.

2

Tatăl a murit o
singură dată.
Mama moare în
fiecare zi.
Zorii încep cu
- mereu repetată –
voluptatea ei
de-a muri.
Aşa a fost,
prima oară, în
curtea pustie,
aşa a fost, mai
apoi, peste
tot,
acolo, aici.
Mama pare să fie,
fără-ncetare, în
haşuratele zări
ale drumului
spre veşnicie,
călcând, grăbit şi
nesigur,
ca pe trecerea de
pietoni, cu
paşii ei mici.

3

Citesc
Cien años de soledad
în Bad Hofgastein,
în Hotelul Germania, apartamentul
404, sus, pe
terasă.
În urmă c-un an,
mama se pregătea să
traverseze
râul morții
prin vad,
înspre noua, invizibila-i
casă.
Între ziua de-atunci și
ziua de-acum,
e numai această
cognitio mortis experimentalis.
Între clipa
de-atunci și
clipa de-acum,
nu-i nici drum
și nici cale-i.
Simetrie în vid,
fir de timp, fără Parce, fără
furcă de tors, fără caier…

Eu citeam, pe atunci, *Bel-Ami*,
în salon *belle époque*,
la Bad Gastein, în
Hotelul Weismayr.

4

Într-o dimineață, ca
oricare alta, la
ora șapte,
verișoara Măruța mi-a
telefonat și mi-a spus
că o veghease pe
mama întreaga
noapte.
Şi că, la cinci,
nici un minut mai târziu,
nici un minut mai devreme,
mama s-a trezit, pentru
o fărâmă de timp,
și-a-nceput
să mă cheme.
M-a strigat, cu glas mare,
pe nume.
M-a strigat, de pe pragul, de pe
culmea aceea,
dintre lume și
lume.
Apoi a recăzut
în muta ei agonie
și ne-a părăsit fără a primi
vreun răspuns.

Eu nu am auzit strigătul
acela.
Vai mie!

5

Pe Achenpromenade,
spre sud,
spre Bad Bruck,
râul
îmi pare că poartă
arome de cimbru,
de mentă, de
nuc.
Îi sunt recunoscător
că-mi aduce
aminte,
cu murmuru-i ud,
cristalin,
vremuri trăite mai ieri,
mai-nainte.
Îi sunt recunoscător
că-mi țese din
raze de soare
statura măruntă
a mamei
venind pe cărare.
Venind, ca altădată, către
Poiană, venind
fără veste,
să-mi spună
nimic altceva,
doar atâta:
că este.

6

Într-o încăpere slab
luminată,
ca-ntr-o ceață de
talc,
mama stă-ntinsă pe
catafalc.
Jur-împrejur,
chipuri dizolvate-n
penumbră, stinsă
rumoare,
uşi ce se-nchid, se
deschid, cu fereală,
viață, mişcare.
Simt cum ne strânge,
în cleştele-i sumbru,
cum ne-nconjoară,
ca-n negre şi moarte
cheaguri de sânge,
noaptea sinistră
de-afară.
Dacă bine iau
seama,
cea mai prezentă,
în imensa-i
absență,
e mama.

7

Prin Bad Hofgastein,
seara,
la promenadă.
Străzi parcimonios luminate,
aproape deşerte, sub
a lunii înnorată
pomadă.
Munții s-au retras
în văzduh.
Liniştea e atât de
compactă,
încât aud ceasul dintre
carne şi duh
cum bate, la
infinite răstimpuri,
eternitatea exactă.
O percep, o
ascult,
mă cufund în
substanța-i
vâscoasă.
În timp ce trec râul
pe un pod ireal,
ca demult,
când tăiam noaptea,
în lung,
pe sub munți,
către casă.

8

În lumina aceea,
în sala aceea,
între umbrele-acelea,
mama zâmbea.
Şi indecisul,
enigmaticu-i zâmbet
ar fi putut însemna
că-ntrezăreşte,
foarte aproape, la
doar câțiva paşi
- dar ce paşi! –
Paradisul.
Cele vechi
rămăseseră toate:
sicriu, lumânări, cer şi
pământ,
oameni şi
case...
Noi, cei rămaşi, îi
eram într-atât de străini, de
minusculi, de pierduți şi
neverosimili,
încât ne
uitase.

9

În ceața mare, mereu
mai mare,
freamătă, prinși în
ancore grele de lut,
Alpii,
fantastice crucișătoare.
Abia dacă le poți desluși
catargele, pupa sau prora,
în timp ce lansează asupra-le
mii
de rachete arzând
crucișătorul de-azur,
aurora.
Spectacol magnific, teluric-celest,
ce simți că ascunde
un sens ne-nțeles,
nelumesc,
la care tu,
cât ești *ha' adham*, om de
pământ,
n-ai acces
de nicicând,
de niciunde.

10

În ziua când mama
urma a fi pusă-n mormânt,
când durata trebuia, definitiv,
să se rupă,
în livadă, femei curate şi vrednice,
rostind rareori vreun cuvânt,
pregăteau bucate înmiresmate,
alese cu grijă,
pentru masa sfințită de
după.
M-am ivit în capătul scărilor
şi-am privit, întâmplător, spre
femeile-acele.
Şi-am văzut-o atunci
pe soția mea, pe îngerul
meu,
trebăluind şi ea,
harnic, tăcut,
între ele,
laolaltă cu ele.
Stop cadru vibrant,
clipă scânteietoare.
Profilul ei nobil, frumos,
decupat pe-un ecran
de frunze-aurii şi
de soare...
Ca în port, când o corabie s-a

desprins de la cheu, şi
s-a dus,
iar cei de pe ţărm abia
de-i mai văd, departe, în
zare,
prin lunetele lacrimii,
catargul şi vela.
Întregul mister
al unei asemenea
metafizice falii
se concentrase-n profilul acela.

11

Toamnă, cu prune, cu
struguri şi
mere.
Toamnă, cu munți
însoriți, cu Ache,
râul de-argint.
Din Ființa sensibilă,
în infinita-i cădere,
nenumărate mulțimi
de întruchipări
se desprind.
Cum să te rupi din
roirea aceasta,
cum să nu trăieşti,
cum să nu mori?
Soarele-n van îşi
zdrobeşte, seară
de seară,
de crestele Alpilor
țeasta,
fiindcă din nou
e tânăr şi
proaspăt în
zori.

12

Într-o după-amiază halucinantă, ce
glisa, liric şi lin, către
seară,
am făcut o scurtă plimbare cu
mama,
prin pitoreasca ei
curte, întomnată,
solară,
o mult prea scurtă plimbare,
învolburați, destrămați, în
frunze târzii de octombrie şi
în voaluri
de soare.
Şi, dintr-o dată,
din mers, cu
voce senină şi clară,
a şoptit câteva versuri
din Eminescu,
acele
în care geniul însuşi,
cel arhetipal,
vorbeşte de frunzele nucului,
ce ne zburau împrejur,
de vii îmbrumate, de
rândunele,
de cineva, oare cine?,
aşteptat, invocat, care

încă nu vine...
Apoi,
liniştită, cuminte,
mama s-a-ntors
în lucida ei agonie
de mai înainte.

Acestea au fost
- către mine –
ultimele mamei cuvinte.

13

Expediez către
țară,
de câteva zile,
scurte epistole,
ilustrate,
însoțite de două-trei
vorbe, convenționale,
gentile,
cu salutări și urări,
bunăoară.
Redactate în una din
acele limbi ce se știu,
ce se-nvață,
în una din limbile
referențiale, trecătoare,
pragmatice,
folosite de morții
ce sunt încă în viață.
Dar
ce-aș face, oare,
dacă mamei aș dori
să-i trimit o scrisoare?
Cum aș întocmi-o în
idiomul acela, pe care
nu-l pot vorbi nici viii,
nici morții,

în limba eternă, de
toți înțeleasă și
de nimeni știută,
a morții?

14

Plouă intens. Vertical.
Plouă pieziș.
Plouă cu șerpi violenți
de lumină.
Plouă zadarnic.
Ploile vechi s-au
retras,
pe furiș,
spre cărări de
frunziș,
dizolvate-n
rugină.
Amintirile înșele
au căzut și
s-au stins.
Amintirile înșele
par uitate,
departe.
Într-un timp
sideral,
într-un spațiu
destins.
Precum mâinile
mamei,
liniștite și
moarte.

15

La miezul nopții,
în aerul negru, și
proaspăt, și
greu,
am deschis ușa înspre
terasă.
La poalele munților,
risipitele flori
ale unor lumini
mi-au amintit munții
și luminile lor
de acasă.
Mi-au amintit seara
când am năvălit
în tenebroasa-ncăpere,
cea-n care mama zăcea,
undeva-n infinit,
după transparentul și
impenetrabilul ei
zid de tăcere.
Am rămas pân' la ziuă,
priveghind lângă ea,
ascultând foșnetul lumânărilor,
ascultând întunericul,
ascultând liniștea, ascultând
cum din sfeșnice
picură ceara.

Ascultând cum, în
noaptea de dincolo,
duhul ei călătorea,
cum lupta,
spre-a ieşi
din *samsara*.

16

Ceață grea s-a lăsat
peste munți.
Sus, sus de tot, înspre
creste,
ninge, probabil, cu
fulgi repezi, mărunți,
ninge, cum se spune-n
povești,
ca-n poveste.
De fapt, dacă ninge cumva,
ninge dur, e-ntuneric
și-i ger.
Cerul negru-și
apasă, peste
oameni și munți,
genunchiul de
fier.
Îl apasă cumplit,
inclement.
Mamei
la fel de frig și
de teamă în
infinitul acela i-ar fi
ca și-n cripta ei de
ciment.

17

Între mama, întinsă-n
sicriu,
între noi, cei din jur,
între lumea aceasta şi
rai,
acolo-n biserică,
în momentele-acelea,
se întrezărea,
subțire, ascetic,
pe un piedestal de
cenuşă,
prea-cuviosul preot Mihai,
care – ca într-o
nevăzută levitație –
mijlocea,
mijlocea,
mijlocea,
pentru noi toți, desigur,
dar, evident, mai ales
pentru ea.
Nu pot crede că strigătul lui,
cântat, şi
rostit,
cutremurat, şi
sublim,
nu pot crede că strigătul lui
n-a zburat,

n-a ajuns, n-a
sosit
şi n-a fost primit
dinaintea lui
Iah Elohim.

Aceasta-i cheia fericirii:
să ştii
a întâmpina
cu-ncredințarea și
inocența
unui prunc de o zi
tot ce binevoieşte
a-ți da
- că-s suferințe, că-s
bucurii –
Cel ce a fost,
Cel ce e,
Cel ce, de-a pururi,
va fi.

18

Cu doi ani înainte
să moară,
mama a locuit la
noi peste iarnă
şi-am dus-o acasă
în primăvară.
În ziua aceea, cu
vreun ceas mai devreme de
proiectata plecare,
a pregătit-o de drum,
a-mbrăcat-o frumos,
în culori pastelate,
neprețuita-mi soție,
inteligentă, duioasă şi
prevenitoare.
A preschimbat-o într-o
făptură atât de
tânără, de
amuzantă şi vie,
încât am regretat amarnic,
şi regret şi acum,
că n-am surprins-o.
aşa cum stătea, în
dimineața de-atunci,
în transparența ferestrei,
că n-am păstrat-o
într-o fotografie.

Într-o fotografie
obiectivă, realistă,
diferită de cele
ce se suprapun, se
confruntă, se developează şi
se voalează,
la nesfârşit,
în camera obscură
a memoriei mele.

19

- Am făcut o descoperire,
mi-a susurat,
adânc,
în auz,
alter-egoul,
în timp ce, împreună cu
mine, Alpii
înzăpeziți contempla.
O descoperire
surprinzătoare,
generatoare
de o stupefiantă uimire,
în tragismul și-n
ciudățenia sa.
Așa grăi, încet, gânditor,
alter-egoul
și spusele sale
ecoul
lăuntric,
prin hăurile eului,
din abis în
abis,
le tot repeta.
- Ce descoperire,
și ce stupefiantă
uimire? am
îndrăznit eu

a-l întreba.
- E simplu, e cât se
poate de simplu, șopti.
Iată, îți dau de știre:
Acum,
după această răscruce
de drum,
sunt altul...
Sunt
altcineva.

20

Mama a fost
o eflorescență
de rămuroase tenebre,
crescând din
a egoului
mult prea
fertilă esență.
Nimic din juru-i nu
era
ce era.
Totul era o
proiecție-a sa.
Acum, din
generosul mamei
egou
a rămas numai golul
în care se scurge
retragerea ei,
zborul ei retrograd,
ca un negru
ecou.

Mă întreb iar și
iar:
În ce chip poți plânge,

cum poți a deplânge
pe cel care pleacă
din propriu-ți
sânge?

21

Pe zidul de nord,
în odaia pustie,
din casa părintească
pustie,
e un loc unde-a
stat,
decenii în şir,
Vechea fotografie.
Astăzi,
din locul acela
pustiu,
se deschid
nevăzute tuneluri de
vid,
către marele
vid.
Casa-i pustie, livada-i
pustie,
existența-i inexistentă,
pustie.
Din tot ce a
fost,
numai vidul
acela,
din zidul

de nord,
numai el nu
acceptă să piară,
numai el nu renunță
să fie.

22

Livada de-altădată e
plină
de lume străină.
Îi ştiu pe toți cei
prezenți, unii
chiar îmi sunt
rude.
Mă întreabă,
răspund,
dar inima mea nu-i
aude.
Stăm pe banca-nsorită
eu şi cutare,
însă el n-are
nici contur, nici
culoare.
Îl privesc, îi
zâmbesc, mă
priveşte,
dar inima mea
nici măcar nu-l
zăreşte.
Mângâi pe creştet
copii,
strâng mâna
părinților,
sorb, împreună cu ei,

la masă,
sub vişin, la fel ca
pe vremuri,
cafeaua fierbinte.
Dar tactilitatea inimii
mele
din toate aceste multiple
atingeri
nimica nu simte.
E ca într-un vis.
E doar un coşmar, un
sumbru vertij. E
semidelirul
unui rău de-nălțime.
În livada de-altădată
nu-i nimeni.

23

Într-o plimbare târzie
pe Wasserfallgasse,
am întâlnit-o pe mama,
învelită-n a
nopții mătase.
Era sus, la cascadă,
i-am vorbit, dar
n-a vrut să-mi
răspundă,
nu părea să mă
vadă.
Deşi eu ştiu prea
bine
că venise acolo
doar pentru
mine.
Am rămas îndelung
față-n față,
despărțiți de-a
cascadei
oglindă de
gheață.
Eu, oprit ca un
stâlpnic, pe
Wasserfallgasse.
Ea – nvelită-n a
morții mătase.

24

Ziua-şi deschide
suava perdea.
Noaptea închide
negre portaluri.
Totul rămâne în
albia sa,
precum Ibrul,
precum Sohodolul,
precum Ache-ntre
maluri.
M-am deprins. Nu
există timp şi spaţiu
pustiu.
M-am deprins. Nu există
a remuşcării
povară.
Totu-i mai simplu
şi mai ermetic
decât un sicriu.
Dezlegarea mirării
e dezarmant de
uşoară:
Eu nu-ncetez a
fi viu.
Mama nu-ncetează
să moară.

25

Din zori pân' la
cină,
sub soarele oblic, sub
soarele orb,
zânele râului sorb,
şuşotind, murmurând,
cupe lungi, cupe reci,
străvezii,
de lumină.
Joaca lor se
desprinde din
golul
unde Ache-i
totuna
cu Jaleşul, Ibrul sau
Sohodolul,
unde Alpii, Carpații-s
totuna,
unde soarele încă
e-mpreună cu
luna,
unde lumea-i volatilă
şi uşoară
ca scama...
Unde mama-i totuna
cu Mama.

26

Tatăl şi Mama s-au
retras în pământ.
Ce poate fi mai firesc şi
mai simplu de-aşa?
Cele ce sunt,
Cele ce sunt,
Cele ce sunt
i-au chemat
a-i chema.
Mă bântuie crunt
simulacrele lor,
străfulgerându-mi,
cu abisale priviri,
conştiința.
Ei au murit, poate
încă mai mor,
spre-a fi vie Ființa.
În adâncul ascuns,
sub iluzoria lume a
slavei deşarte,
*Ființa-i sinteza de nepătruns
dintre viață şi moarte*.
Şi astfél,
şi astfél,
şi astfél,
făptura-şi continuă
drama,

după originarul,
neclintitul model:
Tatăl,
Fiul
şi
Mama.

27

De mâine,
după cum se aude,
se vor năpusti asupră-ne ploile, se
va năpusti asupră-ne
vântul.
Intrăm în grotele ude
ale paşnicei toamne. Pământul,
ajutat de sora sa bună,
lânceda apă,
îşi va-nteți sinistra lucrare
de macerare,
de asumare,
a celor care
coborât-au în
groapă.
Nici rob şi nici
rege nu
scapă.
Restu-i poveste. Restu-s
istorioare.

28
(**Vechea fotografie)**

I

Noapte sau
zi,
ca pe-un cosmic ecran,
norii se duc, norii
se-ntorc, frunza
coboară.
Dacă-ați mai fi,
poate-ar mai
fi
dimineață și
seară.
Poate-ar mai fi
ritmuri în timp,
drumuri în spațiu,
poate-aș simți,
lângă negura ușii,
cum vă tremură
brațul.
Totu-i la fel. Totu-i
altfel. Desăvârșit.
Eternitate. Desăvârșire.
Doar, când și când,
ca un fulger din vid,

ca un blitz din zenit,
o imensă uimire:
Chiar ați murit?

II

Mi-e cu neputință să cred
că nu ştii, că nu ştiți
faptul simplu
că eu sunt aici, şi voi
sunteți acolo.
Mi-e cu neputință să
cred că veghez,
că dormiți
lângă al apei freatice
negru şi sumbru tremolo.
Mi-e cu neputință să-ntreb:
Dar de ce?
Mi-e cu neputință să
ştiu, să nu
ştiu.
Mi-e cu neputință orice.
O, tu cuplu de lut, pământiu!
Mi-e cu neputință să
cred că eşti mort.
Mi-e cu neputință să cred
că eşti viu.

E p i l o g
(***Adam***)

Dezic, şi mă dezic de tot ce am.
În fapt, ce vrea să-nsemne ***a avea****?*
Sunt singur. Sunt căzut. Sunt ***ha'adham*.***
Şi lângă mine stă femeia mea.
Ca ins primordial în Paradis,
N-am ascendență. Cât despre urmaşi,
Vrăjmaşi îşi sunt. Şi mie-mi sunt vrăjmaşi.
Urmaşii mei trupeşti m-au compromis.
Iar Eva, dăruită de Acel
Ce m-a creat, e-un dram din trupul meu.
Un unic trup clădim în Dumnezeu.

În lume, deci, suntem doar eu şi El.

*ha'adham (ebr.) – omul de pământ.

Bad Hofgastein, München, Timişoara,
septembrie - noiembrie 2010.

Tiparul executat la
IMPRIMERIA MIRTON
Timişoara, str. Samuil Micu nr. 7
Tel.: 0256-225.684, 0256-272.926; Fax: 0256-208.924;
e-mail: mirton@mirton.ro; www.mirton.ro